

[Finansministeren.]

bruttonationalproduktet i samme årrække er vokset, er stigningen målt i forhold til nationalproduktet imidlertid ikke helt så kraftig. Vi nåede i 1965-66 målt på denne måde kun op på ca. $\frac{1}{7}$ af 1 pct. Ved bedømmelsen af dette tal må man dog erindre, at det kun omfatter de statslige udgifter — det samme gælder den halve procent, som fru Else-Merete Ross har omtalt. Til de statslige udgifter må lægges såvel privat bistand som private kapitaloverførsler til udviklingslandene, hvad vi ikke har præcise tal for, men som i 1965-66 kan anslås til ca. en tredjedel af den statslige bistand. $\frac{1}{2}$ pct. som statslig udgift i 1969-70 vil altså ikke være så langt fra 1 pct.-målet, som man umiddelbart kunne tro, og såfremt den garantiordning for private investeringer i udviklingslandene, som tinget vedtog i foråret, på lidt længere sigt får den tilsigtede virkning, er det jo muligt, at vi til den tid når nærmere dette mål, den ene procent, end vi tør regne med i dag.

Noget meget væsentligt ved en vurdering af hjælpens størrelse er også, at visse dele af det danske bistandprogram ikke på kort sigt kan bringes til at vokse med vilkårlig hastighed. Det gælder især den bilaterale, den tekniske bistand, der kræver grundig og omhyggelig forberedelse. Desuden er der i vid udstrækning tale om en bistand, der kræver modtagerlandenes samarbejde og dermed en indsats også fra deres side. Derfor kan forberedelserne til en bistandsindsats ofte stå på i flere år. Dette gælder også, såfremt bistanden ydes gennem FN eller andre internationale organer. Her kan vi ganske vist hurtigt slippe af med pengene, men de omsættes først efter den nødvendige forberedelse til egentlige bistandsprojekter.

Jeg vil gerne i denne forbindelse minde om, at Verdensbanken har foreslået de midler, der stilles til udviklingslandenes rådighed gennem IDA, International Development Association, forøget med 1 milliard dollars pr. år i de næste 3 år, og at Danmark under forudsætning af, at andre lande bærer deres andel, har erklæret sig villig til under forbehold af de bevilgende myndigheders tilslutning at bidrage med ca. 200 mill. kr. af dette beløb. IDA har

dog først brug for pengene fra 1970 og fremefter, hvorfor bidragene i givet fald vil blive ydet som statsforskrivninger og altså først kommer frem som udgiftsposter på statsregnskabet fra 1970 og fremefter. Der er vel næppe nogen, der vil være uenig i, at det er vigtigere at give en effektiv bistandsindsats end at nå op på et vist udgiftsniveau. En effektiv og samtidig stor indsats kræver imidlertid, hvad enten indsatsen sker bilateralt eller multilateralt, en grundig forberedelse og en omhyggelig gennemførelse, og begge dele stiller store krav til de administrative apparater, også i modtagerlandene, der skal gennemføre bistandsindsatsen.

Det er på baggrund af alle disse overvejelser og problemer, at regeringen har fundet det realistisk at regne med, at de statslige udgifter til udviklingsbistand — og jeg vil gerne understrege, at det er de statslige udgifter, vi her taler om — i 1969-70 vil andrage ca. en halv pct.

Else-Merete Ross: Jeg takker for svaret. Jeg ved udmærket godt, at bilateralt bistandsarbejde tager lang tid, og at der er grænser for, hvor hurtigt det kan øges. Den finansielle støtte, vi f. eks. på anmodning af University College i Dar-es-Salaam har ydet til opførelse af undervisningsbygninger, belaster ikke sekretariatets arbejdskraft så meget som projekter, vi selv er med i, og jeg mener derfor, at der er en mulighed for at hjælpe gennem lignende anmodninger. Jeg er udmærket tilfreds med, at vi støtter Verdensbanken, og jeg kunne tænke mig, at vi gjorde det allerede inden 1970. Jeg mener også, at der ville være mulighed for større multilateral hjælp, selv om jeg godt ved, at vi på den post giver relativt mere end andre lande. Men må jeg spørge ministeren, om han ikke mener, at det ligesom er at give op på forhånd, når man siger, at det ikke er realistisk at vente, at vi kan nå op på et bidrag, der er større end halvdelen af, hvad vi moralsk har forpligtet os til gennem den FN-resolution, vi selv har stemt for. Eller mener ministeren, at vi slet ikke er moralsk forpligtet til en bestemt ydelse?

Finansministeren (Henry Grünbaum): Jeg mener bestemt, at vi er moralsk forpligtet til at forsøge at nå op på den ene pct., og